

El tresor dels Germanells

1

Novembre de 1886. Un fort vent de tramuntana, hostil i insistent, bufa per tots els racons de l'Horta. Al seu pas les finestres grinyolen; les portes que, per oblit, s'han deixat obertes es tanquen amb forts colps eixordadors. Ha començat una de les característiques nits de tardor de l'Horta: una nit de mil dimonis.

En una de les posades dels Hostalets de Puçol l'ama tremola de fred. El seu marit, l'hostaler, ha baixat al corral guiat per la llum d'un cresol. Ha passat per davant de la porcaterra i ha fet una ràpida ullada als animals, que reposen en silenci.

Després s'ha dirigit al lloc on guarden la llenya. N'ha agafat una garbera i dos o tres troncs dels més secs, i ha pensat que segurament cremaran amb bona flama al fúmeral.

Però així que es disposa a pujar les escales, sent uns colps secs a la porta del carrer. No són unes hores massa intempestives, però s'adona que en aquells moments no espera l'arribada de cap parroquià.

—Qui hi ha? —pregunta a través de la porta.

Sent, a l'altra banda, unes veus, però no comprèn el que li diuen. Per un moment suposa que es tracta de la burla d'uns xiquets, ja que el que li arriba a les orelles és una mena de balbuceig que, a més de ser-li totalment incompreensible, sembla més prompte un argot grotesc que no un parlar cristià.

Amb molta cura obri l'espiera i guaita el carrer. Hi veu dos homes alts i ben vestits que l'observen a poca distància de la porta. Li tornen a demanar alguna cosa, però tampoc aquesta vegada no aconsegueix comprendre'ls. És evident que no parlen la seua llengua, ni tampoc la llengua dels senyorets, el castellà. Tanmateix, a dir veritat, aquell parlar li resulta familiar. Sí, ara hi cau, això és francès.

Perdent definitivament la por, obri la porta. Els dos senyors li fan una reverència amb el cap. Van carregats amb una grossa maleta i porten alguns altres fardells no tan gruixuts. Sembla

que venen de lluny. Li tornen a parlar, ara molt animadament. L'hostaler se'ls escolta, però, com adés, no copsa gran cosa del que li diuen. Fa cara de circumstàncies. Enmig de la presumpta conversa, un dels nouvinguts es trau una bossa d'una butxaca, l'obri i li mostra algunes monedes. Això ja indica les seues intencions; és un llenguatge universal. Sense fer-los esperar més, els fa entrar cap a dins.

—Passeu, passeu. No us entenc ni pruna —diu—, però si el que voleu és passar la nit en la meua posada, benvinguts sigueu...

En aquell instant una veu femenina se sent des de dalt.

—Ja ve aquesta llenya o encara no ve? —És l'hostalera que, tremolant de fred, se'n recorda a crits del seu marit.

2

Feia setanta-cinc anys que uns altres francesos, aleshores en so de guerra, van saquejar la major part dels pobles de l'Horta. Puçol, Rafelbunyol, el Puig i altres viles van caure en mans de les tropes napoleòniques i van ser ocupades per aquest exèrcit estranger.

El 25 d'octubre de 1811 va tenir lloc la batalla de Puçol. El general Suchet va disposar els seus soldats als afores de la vila per lluitar contra les tropes del generalíssim Blake, encarregat de defensar el regne de València contra les ànsies expansionistes de Napoleó. Suchet comandava un exèrcit de vint mil homes, menys nombrós que el del seu adversari, però més expert i més ben dotat d'armament. Va desencadenar-se un combat cruent i aferrissat entre els dos bàndols, el qual en un principi semblava que acabaria a favor de les tropes de Blake, però una millor tàctica i, per què no dir-ho, un indiscutible colp de sort van fer que les tropes de Suchet n'isqueren victorioses. L'exèrcit de Blake va sofrir prop d'un miler de baixes entre morts i ferits, i més de quatre mil presoners, mentre que les de Suchet no arribaren a dos-cents morts.

Tot seguit les tropes franceses van ocupar alguns dels

pobles de l'Horta fins a establir-se en la línia Bétera-Albalat dels Sorells-el Puig, mentre que les tropes valencianes es refugiaren a la vora dreta del riu Túria i ocuparen per la vora de la mar una franja de la comarca i el Grau.

Òbviament, com s'esdevé en la majoria de guerres, les tropes vencedores van prendre per la força tot el que trobaren de valor pel seu camí. La tradició popular diu, en forma de llegenda, que en abandonar Rafelbunyol els francesos amagaren el producte del seu saqueig, un suposat tresor fabulós, al voltant de la Creu dels Plans, monument que es troba a la falda d'una de les muntanyetes bessones dels Germanells.

Aquesta llegenda, setanta-cinc anys després, encara continuava viva en moltes de les llars de l'Horta de València.